

מבשר טוב

ס"ג פרשת שלח תשס"ז לפ"ק לוגאנו

מאמר ירושת הבטחת הארץ

א התמיהה בעצם שליחות משה את המרגלים

וידבר ה' אל משה לאמר. שלח לך אנשים, ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל. איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו, כל נשיא בהם.

פירש רש"י: "שלח לך – לדעתך, אני איני מצווה לך, אם תרצה שלח (במדבר רבה, סוטה דף לו ע"א). לפי שבאו ישראל ואמרו (דברים א), 'נשלחה אנשים לפנינו'. כמה שנאמר (שם) 'ותקרבון אלי כלכם וגו'', ומשה נמלך בשכינה, אמר אני אמרתי להם שהיא טובה, שנאמר (שמות ג) 'אעלה אתכם מעני מצרים וגו'', חיייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים, למען לא יירשוה" ע"כ.

התמיהה מבוארת, מה ראה משה לשלוח המרגלים בדווקא, ואיזה טובה חשב שתוכל לצמוח מזה לישראל. ובפרט כאשר השי"ת בעצמו אומר לו שהוא נותן להם מקום לטעות, למה לו אם כן להכניסם בנסיון הקשה.

ובודאי אי אפשר לומר, שלא היה יכול משה לעמוד כנגד הפצרתם של ישראל, כשהתקרב אליו כולם. שלא היה משה חלש כנגד העם כלל, כאשר מצינו בכמה וכמה מקומות, שנעמד כנגד כל העם בעוז ובגבורה. ופשיטא מילתא שאם לא היה סבור שיכולה לצאת טובה גדולה לישראל משליחות מרגלים, לא היה נכנע להפצרתם ובקשתם. ועומד בפרץ בתוקף כדי שלא לתת להם המקום לטעות בדבר. – וכמו שמצינו שעמד בתוקף במלחמתו כנגד עדת קרח, אף שלפי מה שגילה הישמח משה הק' זיעועכ"י, כל נשיאי העדה והגדולים החזיקו עם קרח, ורק הנשים ופשוטי העם היו עם מרע"ה וצ"ע.

ב הקדמת חידוש דין נחלה במלוכה, ובתנאי שיהיה היורש ראוי לה

ואשר יראה לחדש בזה בעזרה"ת, בהקדם דברי הרמב"ם ז"ל בהלכות מלכים (פ"א ה"ז) וז"ל הזהב: "כשמעמידין המלך, מושחין אותו בשמן המשחה. ומאחר שמושחין המלך, הרי זה זוכה לו ולבניו עד עולם. שהמלכות ירושה, שנאמר (דברים יז, כ) 'למען יאריך ימים על ממלכתו, הוא ובניו בקרב ישראל'. הניח בן קטן, משמרין לו המלוכה עד שיגדיל, כמו שעשה יהוידע ליואש. וכל הקודם בנחלה קודם לירושת המלוכה

, והבן הגדול קודם לקטן ממנו. ולא המלכות בלבד, אלא כל השררות וכל המינויין שבישראל ירושה לבנו ולבן בנו עד עולם".

"והוא שיהיה הבן ממלא מקום אבותיו, בחכמה וביראה. היה ממלא ביראה, אף על פי שאינו ממלא בחכמה, מעמידין אותו במקום אביו, ומלמדין אותו. וכל מי שאין בו יראת שמים, אף על פי שחכמתו מרובה, אין ממנין אותו למינוי מן המינויין שבישראל" עכ"ל.

המבואר, שיש ירושה במלכות, כדילפינן מקרא "הוא ובניו בקרב ישראל". ואפילו אם הניח בן קטן שאינו ראוי עתה למלכות, משמרים לו המלוכה. אבל תנאי מותנה בעצם הירושה, שיהיה זה הבן ראוי למלא מקום אבותיו בחכמה וביראה. והחכמה ניתן למלאותו אחר כך בה וללמדו בה, אבל היראה אם אין לו אותה מעצמו, כנראה אי אפשר ללמדה לו. ובמילא בהעדר זה התנאי שחסר הוא מחכמה או מיראה, שוב פקעא ירושתו, ומעמידין מלך אחר.

והנה בעצם ביאור האי הלכתא רבתא לפרטיה וענפיה, דיברנו לאחרונה בשיעור בהלכה (ש"ק פרשת נשא בעיה"ק ת"ו). וביארנו בעזה"י יסודה של ירושה, במלכי בית דוד ובמלכי ישראל. והוכחנו שבמלכות בית דוד הירושה היא המלוכה עצמה, ולא רק זכות מינוי וקדימה לבן, שיש להקדימו לפני כל אדם ולמנותו למלך. אלא הרי הוא מלך בעצמותו. שעצם המלכות עוברת בירושה מאב לבן, כאשר הארכנו שם בזה, ואין כאן המקום להכפיל בראיות בדבר. רק נתעכב בחידוש אחד המורם מפסקו של הרמב"ם הנ"ל, הנצרך לנו לעניינינו כעת.

דהנה האחרונים נעמדו בעצם חידוש דין שנתחדש כאן, שיש "ירושה" במלכות. ומשמע ברמב"ם שהוא מדיני הירושה, ולפיכך "כל הקודם בנחלה קודם לירושת המלוכה". שזהו מיסודה של פרשת נחלות, שהנחילה תורה רכשו של אדם לבנו. ולכן חלים גם בירושת המלוכה כל דיני הקדימה שבפרשת נחלות.

ולכאורה, השררה איננה חפץ מסוים שאפשר להנחילו, ואינה אלא תואר ותפקיד, וכיצד ניתן להנחיל ולהוריש המלוכה, ללא שום הנחלת חפץ ודבר מסוים. – אבל זאת נתחדש בכתוב, שכשם שיש הנחלה ברכושו וממונו של אדם, כן שייך הנחלת שררה ותפקיד. ולדרכנו האמורה ביסודה של מלכות, אין זו רק "זכות", אלא עצם המלכות ממש עוברת היא בירושה מעצמה מן האב לבנו, והרי הוא מלך במלכי בית דוד מעצמו, ללא שיצטרך שום מינוי מחודש. אלא אותה מלוכה של אביו חידש הכתוב שתעבוד ותמשיך אצל בנו.

ובמנחת שי על הרמב"ם שם, נעמד ממה שנפסק בשו"ע חו"מ שלהי סימן רעו (ס"ו): "אין היורשין יורשין דברים שאין בהם ממש (הגהות מרדכי סוף ב"ב), או טובת הנאה בעלמא שאינו ממון" עכ"ל. ואם כן אף השררה אין בה ממש. – והנראה מוכרח מזה, שישנם כמה בחינות ירושה. ובדין ירושת מלכות ושררה לא נאמר כלל זה, כי אם בירושת נחלת ממון ואכמל"ב.

אולם, חידוש נוסף נתחדש בדין ירושת המלוכה. שאינה מונחלת כי אם אל הבן הראוי לה בחכמה וביראה. אף שביסודה של נחלה, לא נאמר מעולם שום חילוק ותנאי במצבו ודרגתו של היורש, שכל בן יורש את אביו, ואין משנה כלל אם ראוי למלא מקום אבותיו אם לא. – מכל מקום בירושת המלכות שהיא בעצמותה דין מחודש שחידש הכתוב כנ"ל, מותנה עצם תורת הירושה בה, בכך שיהיה היורש ראוי לה לשררה זו. ואינה יכולה לעבור בירושה למי שאינו ראוי לה לאותה שררה, וזהו תנאי מעכב בעצמה של נחלת המלוכה ודוק.

ג

חידוש ירושת הארץ המובטחת כדין ירושת מלכות, ורק כשראויים לה ישראל

והנה כיוצא בדבר מצינו בירושת הארץ, שמובטחת הארץ לאבותינו בתורת "ירושה". כמו שנאמר לאברהם בברית בין הבתרים (בראשית טו, ז): "ויאמר אליו אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים, לתת לך את הארץ הזאת לרשתה". וחזרה הבטחה זו ליצחק וליעקב, וקיבלו ישראל את הארץ בתורת "ירושה" מאבותיהם.

וכן הוא אומר (שמות ו, ח): "והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב, ונתתי אתה לכם 'מורשה' אני ה'".

והנה אף בענין זו הירושה צריך לעיין, כיצד להגדירה בדיוק בדיני הנחלות. שהרי לא היו אברהם יצחק ויעקב מחזיקים בבעלות הארץ, רק היתה מובטחת להם בלבד. וכיצד תבוא נחלה מהבטחה.

ויש שחזקו יותר קנין האבות בארץ, לא רק בגדר הבטחה בעלמא, אלא בקנין חזקה ממש. לפי מה שנאמר לאברהם (בראשית יג, יז): "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה, כי לך אתננה". ויליף מיניה רבי אליעזר במסכת בבא בתרא (דף ק ע"א) שההילוך קנין חזקה הוא, "דתניא, הלך בה לארכה ולרחבה, קנה מקום הילוכו, דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים, אין הילוך מועיל כלום, עד שיחזיק. אמר רבי אלעזר מאי טעמא דרבי אליעזר, דכתיב 'קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה'. ורבנן, התם משום חביבותא דאברהם הוא דקאמר ליה הכי, כדי שיהא נוח לכבוש לפני בניו".

נמצא לשיטתיה דרבי אליעזר, היה הילוכו של אברהם קנין גמור בארץ, שההילוך לארכה ולרחבה יש בו מעשה קנין חזקה. והרי הארץ קנויה לו לאברהם ממש. אמנם אליבא דרבנן אין כאן קנין גמור, כי אם משום חביבותיה דאברהם שתהיה נוחה לכבוש לפני בניו.

ואם כן נמצינו אליבא דרבנן על כל פנים, שלא היה לאבותינו שום קנין ממון בהחזקת הארץ. ואם כן כיצד מוריש אדם דבר שאין לו, ומה הוא יסוד הירושה האמור בארץ ישראל.

ועל כרחק, שאף הוא דין מחודש במצות ירושת ארץ הקודש לבני ישראל, שכשם שחידשה תורה ירושת מלכות, אף שאין המלוכה חפץ וממון, וחידשה תורה שהשורה גם שייכת בירושה והנחלה לבן. כמו כן נתחדש ירושה בהבטחה. ובעצם הבטחת הארץ המובטחת לאבותינו, חידשה בה תורה תורת ירושה בעצמה של הבטחה. והרי היא עוברת בנחלה לזרע האבות, מחמת היותה 'מובטחת' בלבד. ואף בעת שירדו ממנה האבות, כשהיו אברהם ויעקב וזרעו במצרים, נשארה הארץ "מובטחת" בידם. ואף כי בפועל מוחזקת היתה בידי שבעה עממין, מובטחת היא בירושה לאבות ולבניהם אחריהם. וזהו יסוד חידושה של נחלת הארץ, שתמיד היא נשארת מורשה בהנחלת הבטחתה לדורות עולם, גם לפני שהחזיקו בה בקנין גמור ממש, שכך דינה של הנחלת הארץ אמור ודוק.

וגם ישנו דין מיוחד בהבטחת וירושת ארץ הקודש, שאף כשגלינו מארצנו בעוה"ר, מכל מקום מובטחים אנו שהקב"ה יחזירה לנו, ואינה אבידה נצחית. ואדרבה יבוא זמן שבני ישראל ירשו אותה ירושה עולמית ונצחית.

*

חידוש נוסף מצינו בתורת ירושת הארץ, שאף בחידוש זה של ירושת ההבטחה, כמו בחידוש ירושת המלכות. הוא מותנה ועומד בכך שיהיו ישראל ראויים למלא מקום אבותיהם, בירושתה של הארץ.

ומקרא מלא דיבר הכתוב (תהלים קה, מד-מה): "ויתן להם ארצות גוים וגו' בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו". כי ירושתה והנחלתה של הבטחת הארץ לדורות עולם, מותנית בכך שישמרו בה ישראל את התורה. ובהיותם חלילה עוזבים התורה, הרי ממילא אין מתקיימת בידם הבטחת מורשה של הארץ, והרבה כתובים מפורשים בזה בתוכחה.

עד כדי כך שכשאינם ראויים לה, הארץ מצד עצמה מקיאה אותם ממנה, כדכתיב (ויקרא יח, כח) "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה, כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם".

ואף שמצד דין ירושה, לא שייך תנאי זה. שאין הירושה תלויה לא בחכמה ולא ביראה, ולא שמענו מעולם שצריך היורש להיות ראוי למלא מקום אבותיו. – מכל מקום ירושת הבטחת הארץ חידוש הוא בירושה, ואין לך בו אלא חידושו, שכך דינה אמור, שלא נתחדשה מורשה זו, כי אם בהיות בניהם ראויים למלא מקום אבותיהם, הולכים בדרכיהם ועושים כמעשיהם, ומקיימים בה התורה והמצוה.

נמצאת ירושת הארץ ביסודה ובתנאיה שווה לדין ירושת המלכות, הן בעצם חידוש אפשרות ההנחלה בזה, אף כי אין עדיין ביד האב שום ממון להוריש. והן בתנאי המוצב בה, שאינה מונחלת ירושתה, כי אם למי שראוי לה, ויכול למלא בה מקום אבותיו. ולפיכך כאשר חטאו ישראל ועזבו התורה, גלו מן הארץ, ונתקיימה בהם כל התוכחה של חורבן הארץ ושממונה, מחמת שלא היו ראויים לה לפי מעשיהם.

טעם שהתעקשו ישראל להעפיל לארץ מכוחם כדי לבטל אותו תנאי

ובנתיב דרכנו נראה לבאר טעם של בני ישראל, "ותקרבון אלי כולכם ותאמרו, נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ, וישיבו אתנו דבר, את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן" (דברים א, כב). וכן להבין הטעם שהתעקשו ישראל כל כך במעפילים, לעלות לארץ בכח. כאמור בפרשא דידן (יד, מ-מד) "וישכימו בבקר ויעלו אל ראש ההר לאמר, הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו. ויאמר משה, למה זה אתם עברים את פי ה', והיא לא תצלח. אל תעלו כי אין ה' בקרבכם וכו'. ויעפילו לעלות אל ראש ההר וגו'". ולמה זה התעקשו כל כך המעפילים לעלות לארץ מעצמם, אף כשמשה אומר להם בפירוש שיינגפו ואין זה הזמן המתאים.

אך לדרכנו נראה, שבהיות קיומה של מורשת הארץ מותנה בידם הרבה פעמים מפי הגבורה, ואינה נחלה על כל פנים. ותמיד תלויה ועומדת היא בדרגתם של ישראל בחכמה וביראה. בזאת חששו ישראל מאוד לזרעם ולדורותיהם, שנמצא תמיד בכל עת, תלויים הם ועומדים בהחזקתם בארץ לפי מעשיהם. שזה באמת היה רצון השי"ת, שעצם קיומם בארצם תלוי ועומד לפי מעשיהם תמיד. אבל ישראל חששו ונתיירו מזה מאוד, שיהיו כל זרעם לדורותיהם תלויים ועומדים בקיומם בארצם, בכשרון מעשיהם. וכאשר ידעו שעתידים לחטוא ולא יחזיקו לעולם במדרגה הגבוהה שיהיו ראויים תמיד למלא מקום אבותיהם, וחששו מאוד מזה התנאי שבמורשת ההבטחה, שאינה מובטחת להם בכל מצב.

ולפיכך רצו ישראל מצידם להעפיל ולעלות לארץ מכוחם, ולא להמתין רק להבטחת המורשה שמובטחים הם מאבותיהם, שתתקיים בידם מעצמה, ברצון עליון. אלא רצו גם מצד עצמם להילחם בשבילה, שתבוא להם הארץ מכוחם ומצידם בעצמם, לא רק מצד הנחלת הירושה. ובכך יימצא שבמה שבאה אליהם מכוחם איננה תלויה בשום תנאי, ותשאר בידם על כל פנים.

והתיישרה בזה יפה קושייתנו שפתחנו בה, שמובן לפי זה הטעם שהסכים משה לישראל לשלוח המרגלים. ולא רק שהסכים בלבד, אלא אף הוטב הדבר בעיניו, כדכתיב (דברים א, כג) "וייטב בעיני הדבר, ואקח מכם שנים עשר אנשים איש אחד לשבט".

והיינו משום כי באמת היתה בשליחות מרגלים טובה גדולה לישראל, ואם היה עולה בידם ועומדים בנסיון ולא מוציאים דיבת הארץ. והיו ישראל נכנסים לארץ מכח שליחות המרגלים, במילא היה באמת מתבטל אותו תנאי האמור במורשת הבטחתה. שמאחר שמצידם הם מעפילים ונוחלים אותה במעשיהם, אין קנינה תלוי בידם בשום תנאי, אלא קנין גמור קנינה הארץ בידיהם. ולא היה שייך להגלות מן הארץ, ולעולם היו ישראל נשארים בה. ולכן היו ישראל מצידם רוצים ומתעקשים כל כך להעפיל ולרשת הארץ מצידם, ואף משה מסכים עימם בדבר, ושלח המרגלים לארץ כדי לסייע בידם בהעפלתם, שתבוא לידיהם מכוחם.

ומהאי טעמא "אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח", שהיה מוכרח להיות 'לדעתך', כי אם יבוא מחמת ציווי השי"ת, וירשוה מן השמים, הרי זהו קיום הבטחת מורשת האבות, התלויה באותה תנאי. אבל אם תרצה תשלח, שיבוא מצידם של ישראל, ולא מצידו יתברך.

אמנם במעפילים לא הסכים משה על ידם, כי ראה באותה עת, שעדיין לא הגיעה העת, ובאותו זמן "היא לא תצלח", אף שכוונתם היתה לטובה כמבואר, שרצו להתעקש להחזיק בה בארץ מצידם ומכוחם כמבואר.

[ואפילו בבחינת מעפילים שלא הצליחה אז, מדקדקים בחתם סופר עה"ת, ובצדקת הצדיק (אות מו) "והיא" לא תצלח, אבל תגרום שבפעם אחרת כן תצלח. והיא בעת עקבתא דמשיחא, שהעקשנות תצלח. כלשון הגמרא (סנהדרין דף קה ע"א) "חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני". אבל צריך שיהי' הזמן הראוי לזה, שהוא רק בעקבתא דמשיחא כאמור.]

זו הדרך להעפיל מצד האדם ללא ציווי השי"ת יש בה סכנה גדולה מאוד

ברם דרך זו שרצו ישראל לכבוש ולהעפיל מצידם לארץ, שלא על פי ציווי השי"ת, אלא שיבוא הדבר מצידם. סכנה גדולה מאוד יש בה, והיא כרוכה בנסיונות קשים ומרים.

כי כאשר היותנו הולכים בכל דבר מחמת ציווי השי"ת ועל מאמר פיו ית' שבפי הנביאים והצדיקים, הרי הדרך בטחה בדינו, שעתידים ובטוחים אנו להצליח בכל דרכנו, שכן נצח ישראל לא ישקר, ומדברו ית' לא יפול שעה אחת, וזו היא הדרך בטוחה ואיתנה להצליח בה בוודאות.

לא כן באותה דרך שבחרו ישראל, להקדים ולהעפיל מצד עצמם, ושלא להמתין שיבוא הדבר מלמעלה. אלא לצאת מצד עצמם בדבר שלא על פי ציווי השי"ת. – בדבר זה קמים הרבה מאוד מפריעים ומנגדים, שמערימים נסיונות קשים ומכשולים לרוב על האדם. כאשר אין הדבר מצוה בידו מפיו ית', אלא הוא דבר שיצא עליו מעצמו, ניתנת רשות למשטינים להפריע בדרכו. וזו היא דרך הכרוכה בסכנה גדולה ועצומה.

וכדחזינו באמת שאפילו אנשים גדולים כאלו, שבדור דעה, שהיו נשיאים כשרים בישראל, לא עמדו באלו הנסיונות הקשים, ונכשלו בסכנה הגדולה הזו. וכן המעפילים שבאותו הדור לא צלחה דרכם, ולא עמדו ישראל אז באותה סכנה, ויצא מה שיצא. ושוב נתבטל כל אותה עצה, וחזרה ההבטחה כמו שהיתה מפי עליון, וחזר תנאי שבה לעכב בהבטחתה, וכן נשארה לדורות ארץ ישראל תלויה ועומדת ביד ישראל בקיום אותו תנאי.

בנתיבות הדברים יבואר יפה מאמר כ"ק אמו"ר זצלה"ה בחלקת יהושע פרשא דידן, וזל"ק (דף כט ע"ב): "ברש"י הק' אני איני מצוה וכו'. לרמז על פי הענין המובא בס' צמח ה' לצבי, הענין שמייחסים [נסיון] העקידה לאאע"ה [ולא ליצחק]. לרמז [למה שאיתא בספר הישר] שהשטן אמר לו [לאברהם אבינו] שאינו ציווי השי"ת, [דאפשר מי שהוא רחום וחנן יאמר שהאב ישחוט את בנו]. אך אאע"ה [ה' מסופק כמו כן, ומכל מקום עשה את שלון חשב [ממה נפשך] באם הוא ציווי [השי"ת] הוא טוב, ובאם לא, [מכל מקום כוונתו להשי"ת ובעבור אהבתו וכבודו] אז [הוא עושה] באמת ובתמים. אז השי"ת לא יעזוב את חסידיו. [שיצא דבר תקלה כזה מתחת ידו ית'. וזה הדבר עצמו ה' הנסיון הגדול, שעשה הדבר אע"פ שלא ידע בבירור שה' צוה, ומשום ספק עשה, ובביטחון עליו שלא יעזבנו ביד סט"א. אבל ליצחק אמר אברהם שה' צוה כן, לא ה' כל כך נסיון]. – וזה נוכל לפרש הענין של מרגלים וכו'".

"וזה שאמרו [המרגלים], לא נוכל לעלות, באם ח"ו נפול אז לא נוכל שוב לעלות. ענין ארץ ישראל זה לעומת זה, [כמו בקדושה יכולים להתעלות, כך ח"ו להיפך]. אבל הם [יהושע וכלב] אמרו 'עלה נעלה'".

וזה 'אם חפץ בנו ה', בלשון ספק. אף שאין יודעים אם הוא ציווי השי"ת, סוף כל סוף אם חושבים באמת אז 'אם חפץ בנו ה', השי"ת יסכים עימנו וכו' עכל"ק.

והדברים מאירים ומשלימים בנתיבות דרכנו עתה, שזה היה כל עיקרו של נסיון המרגלים, במה שאני איני מצוה לך, והיה הכל צריך להיות מצידם בלא ידיעה ברורה שזהו רצון השי"ת. רק לעשות באמת ובתמים לאהבתו ולכבודו ות'. וזהו נסיון קשה ביותר כנסיונו הגדול ביותר של אברהם בעקידה, שהיה מסופק באמת מצד עצמו אם הוא רצון השי"ת, אלא שעשה בביטחון ובתמימות כמו שביאר.

ולפי דרכו פירש יפה דיוק לשון הכתוב שאמרו יהושע וכלב "אם חפץ בנו ה'. היינו, שאין הדבר ברור, וזו כל המטרה לעשות באמת ובתמים גם כשאנו מצד ציווי השי"ת, רק במסירות נפש גדולה מצידנו להשליך הכל מנגד, ולעשות הכל באמת ובתמים ללא שום נגיעה צדדית, ובזה בטוח שעושה כנכון. ומכאן עוז בטחונם של יהושע וכלב, שצווחו ואמרו "עלה נעלה וירשנו", שנצליח מצידנו גם כן לעלות ולרשת אותה, באופן שתישאר קיימת בידנו לנצח.

אבל זהו נסיון גדול הדורש מסירות נפש גמורה, בגשמיות ואף ברוחניות. שלא לחשוב שום מחשבה עצמית גם לא של עלייה ברוחניות, כאשר אין הדבר בא בציווי השי"ת, רק מצידו צריך לעשותו לשמה בתכלית באמת ובתמים. וכמאמרו של הרה"ק מרוזין זצלה"ה, כיצד מקיימים הצדיקים "בכל מאודך" כאשר אין ממונם נחשב להם לכלום. אלא בדבר האהוב עליהם מאוד מאוד, וזו היא עבודת השי"ת וקיום תורתו ומצוותיו, שמוותרים על רוחניות והתעלות הפרטית שלהם למענו ית' ולמען ישראל.

והיינו שמבואר בספרים וביחוד בסה"ק תורת שמואל, שהיו המרגלים יודעים שיפסידו הנשיאות בארץ ישראל, כדאי' בזה"ק תמן אין אנן רישין. והיינו משום שנצרכו למסירות נפש גמורה בתכלית, ולוותר אף על מעלתם הרוחנית מכל וכל, רק לרצון אחד בלבד לאהבתו ולכבודו.

ומהאי טעמא בחר מרע"ה במרגלים, שידע שלא יהיו נשיאים בארה"ק, ושיעמדו בנסיון הזה. ועל ידי עמידה בנסיון היו זוכים לקבל כרצונם ארץ הקודש. ולא בחר מהשבעים איש אנשים גדולים, שידע שהם בנקל יוותרו על הנשיאות בארץ הקודש. או שיהיו נשיאים גם בארה"ק, מכיון שנצרכו לעמוד בנסיון הזה, כדי להתעלות במעלות שיזכו לארה"ק בלא נסיון.

כמו שכל אבות אומתנו הק' עמדו בנסיונות. וכמ"ש כ"ק אאמו"ר זצללה"ה שהובא לעיל. שמבואר מדברי קדשו, שהיו צריכים לעמוד בנסיון, ואז היו זוכים. וכאשר הוכיח בזה ממה שכל נסיון העקידה מתייחס לאאע"ה ולא ליצחק, מפאת שאצלו הי' הנסיון גדול יותר. אבל אצל יצחק היו הדברים פשוטים ולא היה כלל נסיון. ואאע"ה בעמידתו בנסיון השריש בישראל הכח לעמוד בנסיון במסי"נ בלתי רגילה לכבוד השי"ת ורצונו.

ואילו היו המרגלים עומדים ומצליחים במשימתם, והיו ישראל נכנסים לארץ מכוחם, והיו עולים לארץ על פיהם כאשר רצו יהושע וכלב "עלה נעלה". אז היתה באמת הארץ מוחזקת בידם לנצח נצחים, ולא היה שייך עוד שום חורבן ושום גלות מן הארץ, כי מצידם של ישראל העפלו בה וכבשוה. ובזה היה בודאי מתקרב עולם התיקון. אלא שעדיין לא הגיעה שעת הכושר, ולא היה עדיין העת ראוי לעמוד בנסיון קשה עצום כזה. ורק על ידי עבודת הגלות בייסורים קשים ומרים, תוכל לבוא אותה שעה הראויה.

ויהי רצון שנזכה מהרה לגאולה השלמה בתכלית השלמות, שתחזיק בדינו הארץ העליונה לנצח נצחים, גאולה שאין אחריה שום גלות וייסורים. ואז ישב ישראל בטח ויתבער כל הרע מן העולם, בביאת גוא"צ בב"א.

לקבלת הגליון מידי יום רביעי למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com